

Meghívott vendégként N. Péntek Zsófia vidi könyvbemutatójára érkezett M. Mester Katalin, a nagyalásonyiaknak oly kedves, a *Mind elvitték a legények elejét* című könyv írója. A könyv tizenhárom hadifogoly, köztük Csöngői Dezső megrázó történetét dolgozza fel. Beszélgetésünk során a bemutatóról, íróvá válásának kezdeteiről és falunk szülőttével való találkozásairól faggattuk.

– *Az Életmesék, sorsforgácsok egy könyvtrilógia befejező részeként kerül bemutatásra. Mi a véleménye N. Péntek Zsófia írói tevékenységéről?*

– Egyszerűen és őszintén ír az itteni emberekről. Az élet kényes dolgait finoman tudja elmondani, és az itteni emberek történetét mások is szívesen olvassák. P. Zsófia helytörténeti munkásságával sokat tett azért, hogy szülőfaluját megőrizze a szellemi halhatatlanságnak, igazi, hűséges vidi szívvel. A könyvbemutató a falu lakossága és az elszármazottak számára alkalmat teremt az újbóli találkozásra. Második alkalommal vagyok itt, és emlékszem a múltkori fürkésző tekintetükre, mellyel az én arcvonásaimban is az ismerőst kutatták.

– *Ez idáig összesen hét könyve jelent meg, ugyanakkor az íráson kívül rajzolásal, festéssel foglalkozik, számos egyéni kiállítása volt már. Ahogy honlapján írja: „Hol az ecset, hol a toll van a kezemben.” Melyik az igazi szerelem?*

– Nem tudnám megmondani. Még kicsi gyermekkoromban arra a szokásos kérdésre, hogy mit hozzon a Jézuska, keretes táblát kértem. Ezt követően hol írtam, hol rajzoltam a táblára. Ez a kérdés öt éves koromban, 53 évvel ezelőtt hangzott el, s azóta mindkettő megmaradt az életemben.

– *Tanulmányait is ennek megfelelően végezte?*

– Nem igazán. Gimnáziumban érettségiztem, mindig emberekkel szerettem volna foglalkozni. Érdekel a pedagógus pálya, de megvillant bennem az is, hogy gyógytornász leszek. Szeretek segíteni az embereknek. Végül a tanítónői hivatást választottam, és a szakmában 20 évig dolgoztam, majd oktatásszervező lettem az ajkai Polgármesteri Hivatal oktatási irodáján. A kedvteléseimnek azonban mindig szántam időt. Rajzolni Szabó Sári néni tanított a sümegi gimnáziumban, a győri Tanítóképző Főiskolán pedig rajz speciálkollégiumi foglalkozásokon tanultam az ecsetkezelést. Az írást és a festést szabadidőmben végzem. Mindkettő nagy örömet okoz számomra.

– *Írói pályafutásának kezdetét mikorra teszi?*

– A *Krasznodári hadifogoly* című írásom 1991-ben azzal a megjegyzéssel jelent meg a megyei Naplóban, hogy az olvasók fórumának tartalmával a szerkesztőség nem feltétlenül ért egyet. Ebben az időben mindenki félt, hogyan lesz tovább. Bár tenyérnyi helyet kaptam a

közsjajtóban, mégis nagy bátorságnak tűnt erről írni. Lehozták, de védték magukat. A hadifogolyság, a kulákság és a zsidóság témája máig fehér foltja a történelemnek.

– *Egy nő miért választ ilyen témákat írásainak?*

– Kislány koromban, amikor édesanyámmal a temetőbe mentünk, rendszeresen visszatértem egy, a nagyszüleim sírjához közeli kovácsoltvas kereszthez, melyre rohamsisakot hegesztettek. Néha megérintettem. A nyári melegben forró volt, halottak napján pedig nagyon hideg. Édesanyám ekkor beszélt a háborúról, a fronton eltűnt, falubeli fiatalokról. Bennünket gyerekeket féltettek, megkíméltek, hogy ne tudjunk sokat. A csend keltette fel a figyelmemet. Az egyik nagybátyám hadifogoly volt, munkaszolgálatos a másik. Édesapám épen jött haza az orosz frontról, de szörnyű élményekben volt része. De szólnom kell apai nagyapámról, aki nyolc évet dolgozott kovácsként Pennsylvániában. A Titanic elsüllyedésekor már kint élt. Amerikából hozta a vagyonát, amit aztán államosítottak, a földeket meg a tsz-be vitték. Nagyapa megismerve egy fejlett ipart, a demokráciát, nehezen találta a helyét, még a beszélgetésekben is, hiszen parasztember társai alig jutottak túl a falu határain. Reakciós öregúrként tartották számon, de amiket elmondott az engem már kiskoromban is elgondolkoztatott.

– *Dolgozik-e újabb könyvön?*

– Az egyik könyv hozza a másikat. Most éppen a *SOMLÓORSZÁG Isten adta szép vidék az utolsó*. Megkeresnek az emberek azzal, hogy mit írjak meg. Kézről-kézre adnak. Mióta a Kossuth Rádió

Kézjegy

című műsorában Perjés Klára interjút készített velem, országosan is megismerték a nevem. Így keresett meg például a nádudvari Jakab Sándor, vagy Kiskunlacházáról Klári néni, hogy írjam meg a történetüket.

– *A nagyalásnyi Csöngői Dezső és tizenkét más hadifogoly, politikai elítélt történetét harmadik, 2006-ban megjelent könyvében olvashatjuk. Hogyan emlékszik vissza az együtt végzett munkára?*

– Dezső bácsiban kitűnő embert ismertem meg, aki ártatlanul szenvedett kilenc és fél évet messze a hazától. Négy-öt alkalommal voltam náluk, több órát beszélgettünk egyfolytában. A könyvben említett *Ej, haj gyöngyvirág...* kezdetű dalt is többször elénekeltük együtt. Azóta sem tudom könnyek nélkül meghallgatni, hogy ne ő jusson róla az eszembe.

A csend keltette fel a figyelmemet

2012. augusztus 07. kedd, 21:16

Dr. Ágnes Kőrösi tanár úr előadásánál a hallgatóságával